

ДОКЛАД

за извършената дейност през 2009 приет от Общото събрание на Националната мрежа за децата на 9 и 10 декември 2009 г.

Като цяло 2009 беше една успешна година за Националната мрежа за децата (НМД), която постави едно ново начало на развитие на организацията и заемането на важна роля в неправителствения сектор на България. Тази амбиция обаче поставя пред организацията нови изпитания, както по отношение на нейните членове, така и по отношение на нейните симпатизанти. В същото време високите очаквания пред Мрежата поставят въпроси на едно постоянно задълбочено развитие на механизмите за вземане на решения, ефективното управление на процесите, както и сериозна работа по развитието на експертизата вътре в организацията.

Изминалата 2009 година беше изключително наситена със събития в политически план. Бяха проведени парламентарни избори и беше съставено ново правителство, което ясно заяви своите намерения за промяна на досегашната политика и пое сериозни ангажименти за реформиране на секторите свързани с политиките за деца и семейства. Веднага след назначаването на новото правителство Мрежата работи твърде активно по заявяване на своята специфична роля в общественото пространство по политиките за децата семейства. Нещо повече ние заявихме на новото правителство, че ние ще бъдем един предвидим партньор, който активно ще работи за извършване на реални реформи, които значително да подобрят качеството на живот на децата. Може да се каже, че на този етап Мрежата има силна позиция, но въпреки това е необходимо много по-сериозно да се развива вътрешния капацитет и експертизата на организацията, така че държавните институции да виждат един пълноправен партньор, който достойно и аргументирано да представя своята позиция по ежедневните въпроси, които се повдигат в публичното пространство. Професионализирането на организацията ще бъде водещо усилие през следващия планови период.

Една от ключовите задачи през 2009 година беше да се състави екип от специалисти, които да работят по изпълнението на основните приоритети на организацията. В тази връзка екипът на НМД беше реструктуриран и в същото време се привлякоха четирима нови специалисти и така екипът в момента в организацията е състои от шестима души. Все още е необходимо да се положат усилия за сработването на екипа на организацията, както и повишаването на самоувереността при изпълнението на задачите. През следващата година една от основните задачи ще бъде да се фокусират усилията в

задълбочаване на експертизата в областта на лобирането и застъпничеството, така че да се изпълнява основната роля на организацията.

В контекста на структурирането на основните направления на работа на НМД след широк консултативен процес бяха разработени някои от основните документи на НМД, които да служат като основна рамка през следващите няколко години. Направени бяха поправки в Устава на организацията, както и беше изработен стратегически план за 2010 – 2013, Оперативен план за 2010 година и Етичен кодекс на НМД.

През 2009 Мрежата осигури устойчиво двугодишно финансиране за своите основни дейности, като беше подкрепен проект „Имам право! Към по-добра защита правата на децата в България“. Проектът се финансира от УНИЦЕФ и Фондация ОАК. Безспорна финансова подкрепа Мрежата продължава да получава от Програма PROCOPIL (Румънски – „За детето“), която е съвместна програма за борба с малтретирането на деца и насърчаване на положителните практики, свързани с децата в риск. Тази програма се подкрепя от Министерството на външните и европейските работи на Франция от 01.09.2005, като участват представители на различни НПО и на държавните и местни власти на Франция, Румъния, България и Молдова.

Съществен напредък беше постигнат, както от страна на Мрежата, така и от страна на целия сектор, работещ с деца и семейства в посока обединяване по общи становища, писма и концепции, които бяха изработени подкрепени от голям брой организации. Основно предизвикателство обаче си остава не само за Мрежата, но изобщо за целия неправителствен сектор обединяването и изграждането на общи позиции и становища. Все още е налице поставянето на индивидуалните организационни цели на първо място пред тези на секторното развитие и изработването на обща споделена визия за политиките, които сектора трябва да отстоява. Тази секторна слабост прави участието на НПО неефективно в преговорите с държавните институции и представя нашата позиция, като разнопосочна, не структурирана и небалансирана в преговорите с държавните институции.

Днес повече от всякога всяка една организация член на Мрежата, съмишленици или просто граждански организации работещи по политиките на детето и семейството трябва да осмисли своята роля спрямо новите реалности пред сектора. От една страна преодоляването на индивидуалните организационни различия, а и от друга преосмисляне на организационната си дейност в съответствие с държавната политика, съвременните тенденции и секторното развитие. Може да се каже, че това ще е една от най-трудните задачи на сектора, а Мрежата ще бъде поставена в една изключително деликатна роля да балансира и в същото време да изказва ясно и недвусмислено своята позиция не само към държавните институции, но и към своите членове, съмишленици и приятели.

Настоящият доклад описва някои от основните дейности извършени през 2009, като е структуриран на базата на трите основни цели поставени през изминалия период, както следва:

- Изграждане на капацитет на мрежата
- Формулиране на единни послания на гражданското общество по въпросите на децата
- Разпространяване на послания за промяна на политиките за деца в публичното пространство.

1. Изграждане на капацитет на мрежата

Беше проведена **работна среща на 21 и 22 август в Ловен дом Студена** до този момент, където взеха участие около 20 участника членове на НМД и съмишленици на НМД. На срещата бяха дискутирани основните моменти от стратегията на организацията, както и промените в устава. Нещо повече имаше и оживени дискусии по отношение бъдещето на НМД с оглед на новите възможности при реализирането на двугодишния проект на НМД.

На 14 септември беше открит **новият офис на НМД** в София. На откриването присъстваха много гости, предимно колеги от неправителствени организации. Офисът е обширен и има удобна зала за срещи, така че е на разположение на всички членове - когато имат необходимост, могат да дойдат и да ползват помещенията. Новия пощенски адрес е София, 1202, ул. Цар Симеон 55, ет.2 ап. 4, а нашият нов телефон е 02/9888207.

Беше **оборудван офиса на НМД**, като беше закупена техника и мебели за функционирането на офиса.

Назначени бяха новите служители и въведени в работата на мрежата, като разпределението на екипа както следва: Георги В. Богданов – управител, Ивет Кънчева – Директор „Международна дейност“, Дани Колева - директор „ Развитие на политиките за деца“, Михаил Стефанов – Директор „Лобиране и застъпничество“, Мария Стефанова – Координатор на мрежа, Георги Г. Богданов – технически сътрудник

Екипа на НМД проведе серия от **работна срещи по места** в организациите, кандидати и членове на НМД през октомври и ноември. Бяха посетени организации от Силистра, Варна, София, Ракитово, Пловдив, Търговище, Монтана, Бяла Слатина, Хасково, Дупница и др. По време на тези срещи се дискутираха въпроси свързани с развитието

2. Формулиране на единни послания на гражданското общество по въпросите на децата

През септември беше проведена **работна среща с Емилия Масларова** – председател на Парламентарната комисия по труд и социална политика и бивш министър на труда и социалната политика. Поводът на тази работна среща беше изпратеното от нас писмо до нея и БСП с призив за оттегляне от този пост. Освен нашето писмо има още две писма, които я призовават да се оттегли. На срещата присъстваха Мария Донкова – член на УС на НМД, Георги Богданов – Управител на НМД и Михаил Стефанов – Директор „Лобиране и застъпничество“. Ние потвърдихме нашето становище и също така казахме, че ние сме предпочели да адресираме това писмо лично до нея, а не до другите парламентарни сили.

На 04 септември НМД подготви и внесе две писма, които бяха дълго координирани с редица НПО, както в мрежата така и извън нея. Изпращането на тези писма беше съгласувано след проведена работна среща в офиса на НМД, където участваха представители на най-големите НПО, работещи с деца и семейства: Първото писмо съдържаше информацията относно становището на НПО, че е необходимо да има единен орган към МС, който да управлява политиките за деца. Писмото беше адресирано до г-н Цветан Цветанов и г-н Тотю Младенов с копия до Министъра на образованието, здравеопазването и Министъра на финансите. Все още нямаме реакция по писмото. Второто писмо беше по повод 20-те милиона евро, които МРРБ предвижда да изразходи за деинституционализация. ние заявихме в писмо с 5 точки, което изпратихме до Министрите на МТСП и МРРБ, както и до други министри. Нещо повече, ние изпратихме писмото и до Европейската комисия в двете дирекции за регионално развитие и труд и социално включване. Имаме писмо началника от Дирекцията по „Заетост и социално включване и равни

възможности”, който приветства нашите усилия като неправителствен сектор. В тази връзка ние написахме и изпратихме прессъобщение до медиите по повод препоръките към правителството за 20-те милиона евро от структурните фондове, които ще бъдат инвестирани в подкрепа на деинституционализацията

По **проекта свързан с деинституционализацията** НМД участва активно. В края на месец септември Георги Богданов – управител на НМД, участва на работен семинар в Банско, който се организира от МРРБ. В него участваха представители на МТСП, Валя Симеонова и Красимир Попов, общински администрации, както представители на Европейската комисия. В последствие Дани Колева представя НМД в междуведомствената група по изработването на политическия документ свързан с деинституционализацията. НМД ще продължи да работи в тази посока изключително активно. Благодарение на усилията на НМД ние, неправителствените организации, успяхме да стигнем до обща позиция и може да се каже, че това е една победа при утвърждаването на гражданските организации в сектора. Безспорен успех имаше писмото и становището, което ние изработихме съвместно с колегите от над 20 водещи НПО, което беше адресирано до МРРБ, МТСП и Европейската комисия по повод изразходването на европейските средства.

На 1 октомври се състоя работна среща в офиса на НМД с участието на Дани Колева – все още АРК, Боян Захариев – Фондация „Отворено общество”, Надя Шабани – Български Център за нестопанско право и Георги Богданов – Национална мрежа за децата. Целта на работната среща беше да се обсъди в работен вариант предложение, което да дава основата за **реформиране на системата за социално подпомагане** и ориентирането ѝ към социално включване и развитие. Документът е изработен и в момента се обсъжда от горепосочените колеги и след като той се одобри от тях ще се представя за по-широко обсъждане сред НПО и УС на НМД. Нещо повече идеята е да се представи на по-късен етап и на Министерството на труда и социалната политика, което да възбуди коментари, мнения и дебати по въпросите на социалното включване.

На **6 октомври се проведе работна среща в „Огледалната зала”** на Парламента с депутати от Парламентарната комисия –Труд и социална политика от политическата сила на ГЕРБ. На срещата присъстваха седем депутати от Парламентарната група на ГЕРБ. Целта на тази среща беше да покажем, че областта на социалното включване е комплексна, трудна и много зле водена политика в България, както и да мотивираме депутатите да отделят време за изнесена работна среща с представители на НПО сектора по основните въпроси. Ние имаме 30-40 минути. Срещата беше водена от Георги Богданов от НМД и беше разделена на 3 части: 1) Представяне на участниците депутати и представители на гражданския сектор; 2) Представяне на основните трудности в областта на социалното включване в България от страна на гражданския сектор; 3) Дискусия за възможни съвместни дейности. В първата част кратко изказване по различни теми бяха направени от Ева Борисова – Асоциация „Родители”, Капка Панайотова - ЦНЖ, Нели Петрова – ИСДП, Боян Захариев – Отворено общество, Надя Шабани – БЦНП. Това, което успяхме, е да дадем материали за четене на депутатите, разменихме си контакти, както и те обещаха, че ще се съберат допълнително и ще говорят, как могат да използват експертизата на НПО сектора. В рамките на 40 минути това беше възможно да се постигне.

Беше подготвено и съгласувано писмо **по повод финансирането на дейностите в областта на социалната политика**, което беше подкрепено от 28 неправителствени организации в страната, касаещо финансовите проблеми в областта на социалното включване. Писмото беше завършено и е изпратено до Вицепремиера г-н Дянков и още пет министри. Основната тема на писмото е да не се съкращават средства от държавния бюджет 2010, тъй като „Свиването на социалните разходи в момента и задълбочаването на проблемите на уязвимите групи ще доведе до увеличаване на разходите в бъдеще. Направени са и три предложения в тази посока: 1) да не се съкращават социални работници и медицински сестри, които директно работят с хора в риск; 2) да се продължи финансирането и разкриването на нови социални услуги през 2010, тъй като те са твърде недостатъчни в страната; 3) да не бъдат намалявани финансовите стандарти по държавно делегираните дейности в социалната и образователната сфера. Това е област върху която НМД трябва да продължи своята дейност много активно до приемането на новия бюджет на Република България, тъй като това е една сериозна пречка пред развитието на новите услуги за деца и семейства.

На 21 октомври НМД участва в **работна среща с новия председател на ДАЗД** Надя Шабани. Националната мрежа за децата съдейства за организирането на срещата, като разпространи информация до колеги от неправителствения сектор. Срещата беше водена от Надя Шабани, която представи основните въпроси, около които ДАЗД среща затруднения, неясноти и обърквания. Срещата имаше по скоро консултативен характер с неправителствените организации. Като цяло срещата премина в дух на откровеност и равнопоставеност. По мнение на много колеги, участващи в срещата, тя беше много успешна и ползотворна и в същото време се поставя едно начало на добро сътрудничество, взаимно разбирателство и професионално отношение към правенето на политики за детето и семейството. Тази среща показва колко е важно да има откритост и прозрачност по трудните въпроси, свързани с реформата за децата и семействата. В крайна сметка се взеха три решение: **1)** всяка първа сряда на месеца да се провежда среща в ДАЗД, където да се обсъждат въпроси на детската политика; **2)** да се съдейства на ДАЗД да се направят някои промени в ЗЗД по предложението на неправителствените организации, които бяха отхвърлени от предишното ръководство. До сряда (28.11.) Дани Колева и Нели Петрова изпратиха в ДАЗД предложенията за промени. **3)** да се работи по изграждане на визия за цялостна реформа в политика за деца с широко участие и включване на заинтересовани страни. Беше дискутирана дори и възможността за съставяне на Министерство за детето и семейството.

Националната мрежа за децата разработи **Доклад „Постиженията и нерешените въпроси в областта на детската политика”** по повод на 20 годишнината от приемането на Конвенцията на ООН за защита правата на децата с участието на двадесет водещи експерти, работещи в неправителствени организации за деца и семейства. Докладът беше представен на работна среща на 16 ноември в кабинета на министър-председателя на Република България г-н Бойко Борисов. Докладът беше внесен до всички ресорни министри, заместник министри и висши държавни служители в агенции, които работят по въпросите на детето и семейството, както и до парламентарните комисии, работещи по въпросите на децата и семейството. Пълният текст на доклада може да се види на страницата на НМД http://nmd.bg/wp-content/uploads/2009/11/Report-20_Years-last.pdf. Националната мрежа за децата се сформират четири тематични работни групи по въпросите на децата, чийто основна роля е да подкрепят усилията на държавата за реформиране на различните сектори, както и да настояват за по-ефективни реформи в следните области:

- Реформиране на системите за закрила на детето и социалното подпомагане, като се въведе работата по социален случай със семейството. Продължаване на усилията за повишаване на качеството и разширяване на обхвата на социалните услуги за деца и семейства, без да се изпуска от фокуса на внимание процесът по закриването на големите домове от интернатен тип.
- Реформиране на държавните сектори образование и здравеопазване, които да осигуряват най-добрия интерес на детето и неговото пълноценно развитие в естествената му среда.
- Реформиране на съдебната система, така че детето да не се травмира при бракоразводни дела, присъждане на родителски права, или когато е свидетел или жертва на насилие. Модернизиране на младежкото правосъдие и отмяна на остарелите и нарушаващи правата на децата практики в Закона за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни.

През месец януари (12 и 13) по програма Прокопил беше извършена **обмяна на практики на тема Делегиране на социални услуги**, където се сформира делегация от френски, румънски, български и молдовски представители. Делегацията посети общините Пазарджик и Пловдив, както и Комплекси за социални услуги в двата града. На следващия ден беше организиран семинар и дебат заедно с представители от двете общини, така и с представители на ДАЗД, МТСП, Френското посолство и други НПО. Семинарът беше организиран във Френския Институт.

На 14 януари беше проведен **Регионален комитет на програма Прокопил**, който се проведе във Френския Културен Институт в София. Това международно събитие с множество участници обедини представители на четирите мрежи – координатори на програмата (FONPC – Румъния; APSCF – Молдова;

НМД – България; Solidarite Laique – Франция), както и експерти, участващи в програмата – представители на членовете на мрежата, на Френското посолство, ДАЗД, МТСП, както и други институции и НПО от България, Франция, Румъния и Молдова. Съобразно управлението на програма PROCOPIL, целта на Регионалния Комитет беше да реши посоките за 2009 г. и да се определи плана за действие.

От 19 до 23 януари се осъществи сесия по **обучение по социално-образователна анимация** от Институт по социални дейности и практики, подкрепено от Националната мрежа за децата. Това обучение беше втори модул от обученията върху професията на социално-образователен аниматор. Регионалният обучителен екип се състоеше от Златка Ангелова, Дору Кара (Румъния), Вирджини Рену (Франция) и Иво Божков (преводач). В обучението участваха 19 човека от различни области: учители, социални асистенти, координатори на дневни центрове, училищни психолози, възпитатели в социални домове.

На 19 и 20 март се осъществи **двудневна среща с координационния екип на PROCOPIL**, както и с отговорните за обученията в рамките на програмата. Повече от 30 експерти в сферата на закрилата на детето от Румъния, Молдова, България и Франция се събраха, за да подготви и приложи план за действие за 2009 г. според решенията на Регионалния Комитет насоки. В следствие на тази мисия, определеният план за действие е депозиран пред Френската Агенция за развитие и разпространена между участниците, отговорни за приложението му.

Започна **подготовката на проекти, за продължаването на програма PROCOPIL** и след приключването на фазата по финансиране от Министерство на външните и европейските работи. Бяха проведени поредица семинари и работни срещи през октомври, ноември и декември 2009 между партньорите от Франция, Молдова и Румъния. „Укрепване на институционалния капацитет и социалните дейности” – проект в партньорство с френски, румънски, молдовски и български департаменти/райони/общини. „Достъп и право на обучение” на социалните работници – бъдещ проект с партньорството на френски, румънски и български институции и синдикати.

Национална Мрежа за Децата се включи в работата по инициативата на УНИЦЕФ **„Община – приятел на детето”**, координирана от Асоциация Родители. За последния етап на проекта бяха планирани едно обучение по методиката „Отворено пространство” на представители на общините, два детски форума „Отворено пространство” и официална церемония по присъждането на званието „Община – приятел на детето” на първите общини, включили се в инициативата. Обучението по методиката „Отворено пространство” беше заложено в плана на инициативата въз основа на направен анализ на въпросници за индикатори за приятелска за детето среда, които общините са попълнили. Според анализа на тези въпросници, на общините почти или изобщо липсват инструменти за детско включване. Затова и обучението беше предвидено за представители на общините, които да бъдат обучени в работа с методиката „Отворено пространство”, адаптирана за деца, която те да могат да използват в работата си с деца така, че да могат да чуят техните потребности и идеи. Освен за общините, на обучението бяха поканени и участници от организации – членове на НМД, с цел от една страна, да се възползваме от възможността за работа в голяма група, която предоставя метода, и от друга – да подобри комуникацията между общините и неправителствените организации (на самия метод има неформална страна, която помага на участниците да изградят контакти). Самото обучение се проведе на 2 и 3 ноември 2009 и на него присъстваха представители на 11 общини и 9 неправителствени организации.

Детските форуми „Отворено пространство” се проведоха в Столична община и община Варна. Целта на тези събития беше да събере децата на тези общини и да направи така, че общините да чуят идеите на децата за техния град. Отвореното пространство беше наречено „Моите стъпки към моята София”, а във Варна – „Моите стъпки към моята Варна”. В София събитието се проведе с деца на 12-13 годишна

възраст, а във Варна имаше две групи – на деца от 13 до 15 години и на младежи от 16 до 18 години. Събитието в София беше проведено на 25 ноември, а това във Варна – на 27-ми.

3. Разпространяване на послания за промяна на политиките за деца в публичното пространство.

Национална мрежа за децата подаде документи за членство в в Eurochild (<http://www.eurochild.org>). Eurochild е европейска мрежа от организации работещи на полето на социалната работа с деца и семейства. Освен това подготвяме и кандидатстване за членство в CRIN (Child Rights Information Network) <http://www.crin.org>

Беше създаден Facebook профил на Мрежата, който в момента има над 800 приятели до момента. Започнахме редовно публикуване на информация там.

Завърши програмирането на новата **интернет страницата на НМД** – www.nmd.bg . Бяха качени новите текстове на страницата. Все още продължава работата по английската версия.

Георги Богданов

Управител на Националната мрежа за децата